

"Edirne'de Kültür ve Sanat"

**Ender
Bilar**

www.enderbilar.com

EDİRNE'NİN UNUTULAN KAHRAMANI: KARAAĞAÇ

Edirne, yalnızca tarih, kültür ve sanat kenti değil, aynı zamanda şehit kanlarıyla yoğrulmuş kutsal bir vatan toprağıdır.

Bu kadim kentin her mahallesi, bağımsızlık uğruna verilen mücadelenin izlerini taşıyor. İşte bu mahallelerden biri de Meriç'in bereketli kıyısında konumlanan Karaağaç'tır.

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e uzanan stratejik konumu, Balkan Savaşları'ndan Kurtuluş Savaşı'na uzanan direniş hatıraları ve kültürel zenginliğiyle birlikte verimli topraklarıyla Karaağaç Mahallesi, Edirne'nin hem tarihî hem de manevi kimliğinin yaşayan tanığı olarak varlığını sürdürmektedir.

Ancak Karaağaç'ın kimler tarafından ne zaman yerleşim yeri olarak kullanılmaya başlandığına dair bilgiler sınırlıdır. Bazı kaynaklarda antik Orestia'da kentin kalıntıları üzerine kurulmuş olduğunu belirtilse de böyle bir antik kentin varlığına bugüne kadar rastlanılmamıştır.

Geçmişte "Maraş" ya da "Eski Maraş" adı ile anılan yerleşim, 16. yüzyılda "Karaağaç" adını almıştır. Karaağaç adının da Karaağaç ormanlarından aldığı belirtilmektedir.

17. yüzyılda Karaağaç'ın bir Rum Köyü olduğu, Edirnelilerin yazlık evlerinin burada bulunduğu ve Edirne için mesirelik bir alan olduğu belirtilmektedir.

Tarihi süreçte Karaağaç, planlı geniş caddeleri ve rengârenk müstakil evleriyle, Balkanların eğlence merkezi sayı-

lan çok kültürlü bir yaşamın izlerini taşıyor. Bu özelliğiyle bir dönem "Küçük Paris" olarak da adlandırılmıştır.

Osmanlı dönemindeki siyasal çalkantılardan Karaağaç'ta payını almıştır. Osmanlı-Rus savaşlarının ardından, 1912-1913 Balkan Savaşları sırasında Bulgar işgaline uğramıştır. Bu süreçte pek çok kahramanlık öyküsüne tanıklık etmiştir. O günlerin direniş ve fedakârlık hikâyeleri, bugün hem sözlü hem de yazılı kültürün canlı belgeleri olarak yaşamaktadır. Karaağaç, bu yönüyle adeta bir şehitlik abidesi niteliğindedir; Lozan Caddesi'nde yükselen "Jandarma Şehitliği Anıtı" ise bu kahramanlık destanının somut bir nişanesidir.

1913 senesi Martının 24. Pazartesi günü sabahı, on gün süren derin bir sessizlikten sonra şiddetli ve devamlı top ve silah sesleriyle uyanan Edirneliler, altı aylık kuşatılmanın, hiçbirine benzemeyen bir günü yaşamıştı. Genel Karargâhın bulunduğu Hıdırlık Tepesindeki telsiz telgraf direğine beyaz teslim bayrağı çekilmiş ve Bulgar askerleri Karaağaç'a gelmeye başlamıştı. Hıdırlık Tepesinde bulunan birliğinden ağır yaralı asker ve subayları hastaneye götüren bir doktor Jandarma Karakolu (Bugün ONDO'nun Karaağaç Şubesi olarak hizmet veren bina) önünde yaralıları su almak için durduğundan nöbet tutan askerlere kalenin düştüğünü, Bulgarların Karaağaç'a gelmekte olduklarını ve burada durmanın tehlikeli olacağını söylemesi üzerine, Jandarma

takımının onbaşısı;

"Bize bu sözü subayımız söylemeli. Buraya onun emriyle geldik. Gerekiyorsa onun emriyle ayrılırız" diyerek, savaş tarihimize yazılmaya değer bir cevap vermiştir. Bu kahramanlar, şosedan şehre doğru ilerlemek isteyen Bulgar erlerine ateş açarak önemli bir kısmını alkoymuşlar ancak malmeleri de kalmadığından şehit oluncaya kadar yerlerinden ayrılmamışlardır.

Ülkemizin ve Edirne'nin ünlü ressamı ve Erkek Sanat Okulu Müdürü Hasan Rıza'da bir dönem Karaağaç'ta yaşamıştır. Ressam Hasan Rıza Bey, Balkan Savaşında Edirne'nin teslimi günü Karaağaç semtinde Altınalmaz Miltiyadi'nin un değirmeni arkasındaki korulukta evinden eserlerini almak için giderken Bulgar askerlerince şehit edilmiştir.

Vali Hacı Adil Bey, bu heyecanlı kahramanlık hikâyesini öğrenmiş ve Jandarmaların şehit oldukları yere, eski kalelerin mazgalı burcuna benzeyen bir anıt yaptırmıştır. Bu anıtın projesi de Fransız mühendis "Depre" tarafından hazırlanmıştır. Bugün bu şehitlikte Hasan Rıza'nın nişan taşı ve Edirne Valisi Emin Akıncı'nın mezarı ile birlikte Sırp Sındığı Nahiye Müdürü İsmail Alpagut, Sırp Sındığı Nahiyesi Ahı Köyü Azası Osman Kanal, Ahı Köyü Muhtarı Osman Karakuş, Yüzbaşı Mehmet Tekin, Çavuş Hamdi Karakaya, Em. Müfettişliği Memuru A. Necip kaskatı, 22.03.1913 günü şehit olan Binbaşı Hafız Rifat Bicioğlu ve Fuat Dağdeviren, 26.03.1913 günü şehit olan Yüzbaşı Samsunlu İrfan, 3 Ağustos 1920'de şehit olan Edirneli üst teğmen Reşat Koryucu, şehit jandarma Eri Mehmet Barçın, Er Şevki Şeker'in mezarları da bulunmaktadır.

1920 yılında Karaağaç'ın Yunanlılar tarafından işgali ile birlikte Karaağaç adının Oristia'da olarak değiştirildiği ve halk arasında da "Adrianopolis'in Kitissiası" (Edirne'nin kenar yerleşimi) olarak anıldığı bilinmektedir.

19. yüzyılda İstanbul'u Avrupa'ya bağlayan demiryolu hattının Edirne Garı için Karaağaç'a ulaşması, bölgedeki yapılaşmayı hızlandırmıştır. Türk Kurtuluş Savaşı sürecinde de Karaağaç stratejik önem taşımıştır. Mondros Mütarekesi'nden (30 Ekim 1918) başlayarak Sevr, Mudanya ve Lozan Antlaşmalarına uzanan süreçte Karaağaç, batılı devletlerle yaşanan anlaşmazlıkların odağında yer almıştır. Lozan Barış Konferansı'ndaki görüşmeler sonucunda "savaş tazminatı"

olarak Türkiye'ye bırakılan Karaağaç, bu nedenle Edirne'nin genel kurtuluş tarihinden farklı bir kurtuluş gününe sahiptir.

Yapılan antlaşmalar gereğince Karaağaç'ın askeri açıdan teslim alınmasına yönelik plan ve programlar yapılmış 15 Eylül 1923 günü sabah saat 08.00 de Meriç Köprüsü Albay Hüseyin Hüsnü Bey'in Başkanlığı'nda Fransızlardan teslim alınarak Türk karakolları oluşturulmuştur.

Edirne Valisi Abdullah Naci Akbay'ın başkanlığında oluşturulan kortej 15.9.1923 günü saat 12.00'de Edirne Valiliği önünden hareket etmiştir. Heyet Jandarma Şehitliği önüne geldiğinde şehitlerimiz için saygı duruşunda bulunmuştur. Sonra Karaağaç Köprüsü'nü geçince solda bulunan Belediye Binası (Bina bugün için yoktur) önüne gelmiştir. Burada düzenlenen törenle Yunan Bayrağı gönderden indirilip yerine Türk Bayrağı çekilerek 15 Eylül 1923 günü Karaağaç düşmandan kurtarılmıştır. Karaağaç'ın alınışının birinci yılında, 15.9.1924 Pazartesi günü Vali, Belediye Başkanı ve Milletvekili'nin de katıldığı ilk "Kurtuluş Bayramı" coşkuyla kutlanmıştır. Karaağaç'ın kurtuluş günü bir süre kutlanmış olsa da ne yazık ki, günümüzde kutlanmaz olmuştur.

Karaağaç Mahallesi'nin tarihinde yaşanmış birçok hikaye arşivlerde yer almaktadır. Yaptığım bir çalışmada bulduğum 6 Eylül 1917 tarihli belgede de düşman tayyareleri tarafından

Karaağaç Maraş Köprüsü'nün bombalandığı yazmaktadır. I. Dünya Savaşında gerçekleşen bu olayın değişik boyutuyla II. Dünya Savaşında da gerçekleştiğini öğreniyorum. Almanların Yunanistan'ı ele geçirmesinin ardından Alman Komutan Maraş Köprüsü'nün havaya uçurulmasını ister. Müfrez komutanı Ahmet Teğmen köprüyü kendisi bombalatmak zorunda kalır. Böylelikle Alman ordusu geriye döner. Daha sonra da Almanya savaş tazminatı olarak Maraş köprüsünü tekrar yapar. Ahmet Teğmen yıllarca Pazarkule yolu üzerindeki birliğe gelerek bu köprünün altında ağlayarak o günleri anmıştır.

Kentimizin bugün de parlayan yüzü olan Karaağaç, tarih, kültür ve sanat kimliğinin yanı sıra verimli topraklarıyla da kentin ekonomisine yön veren önemli semtlerden biri olmuştur.

Her yıl 15 Eylül'de kurtuluş gününü kutlamayı unuttuğumuz Karaağaç, aslında Edirne'nin hafızası ve kimliğinin canlı bir parçasıdır. Bu topraklar yalnızca bir mahallenin değil; direnişin, özgürlüğün, yeneden doğuşun ve üretkenliğin de sembolüdür.

Karaağaç'ın hikâyesini yaşatmak, bu kentin onurunu, belleğini ve sorumluluğunu gelecek kuşaklara aktarmak demektir.

Çünkü Karaağaç'a sahip çıkmak, geçmişimize, kültürümüze ve yarınlarımıza sahip çıkmaktır.

Ezan Vakitleri

İmsak	Güneş	Öğle	İkinci	Akşam	Yatsı
05:14	06:42	13:16	16:50	19:39	21:02

 edirneyenigun@hotmail.com
 edirneyenigun@gmail.com
GAZETECİLİK VE MATBAACILIK

YEREL SÜRELİ YAYIN

Kuruluş: 5 Mayıs 2005

Kurucusu ve Sahibi:

Hasan Tahsin ERYONAR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Tarık ERYONAR

Haber Editörü

Özgür ORHAN

Tarih: 20 EYLÜL 2025 Sayı:6101

UETS adresi: 15602-06750-41933

Baskı, Yönetim, Yazışma Adresi:

Yenigün Ofset Gazete ve Matbaa Tesisleri

Çavuşbey Mahallesi Mumcular Sokak (Makedonya Kulesi Karşısı) No. 16/B EDİRNE

Tel: 0 (284) 213 51 82

WHATSAPP İHBAR HATTI: 0 541 225 27 57

İrtibat Bürosu:

Sabuni Mahallesi Bedesten Dış Dükkanları No: 5 EDİRNE

Tel: 0 (284) 225 27 57 Tel./Fax: 0 (284) 214 33 31

Yıllık Abone Bedeli:3500 TL. - Şehirdışı Abone Bedeli:4000 TL. -

Resmi İlanlar Sütun cm:140 TL. - Zayı İlanı 200 TL.

Fiyatı 5 TL. - Eski gazete satış bedeli 20 TL - Fiyatlara KDV dahil değildir.

Renkli basılmasını istediğiniz özel ilan ve reklamlar pazarlığa tabidir.

GAZETEMİZDE YAYINLANAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.

www.edirneyenigun.com

NÖBETÇİ

ECZANE

EDİRNE

DENİZİM ECZANESİ

ABDURRAHMAN MAH. TARLAKAPI CAD. NO:10Z01
(DEĞİRMEN KAVŞAĞI2M MIGROS YANI) EDİRNE
02842140008

EREN SAVAŞCI ECZANESİ

1. MURAT MAH. GÜNAYDIN SOK. ÇAKIRI APT.NO:10(MARGİ
OUTLET YANI) EDİRNE
02842366364

MERİÇ ECZANESİ

SABUNİ MAH.İKİKAPILI HAN CAD.MUHİTTİN GÜNEL İS
MER.B-1 NO:14
02842127961